

Д О Л Ж К А

Ч а с о п и с   з а   м о л о д њ .

Наша циљь.

Кажди хто достане до рукох нашу часопис дораз подума: а яку ма циљь тота часопис? На тото питане подаме укратко одвит на тим месце — на першей страни нашей часописи.

Ми вельораз гуториме: »на младих швет остава«. То є непобитна правда. Та ми кед то гуториме не вше думаме: цо тоти слова знача? Тоти слова не знача лем то, же стари умру, а млади останю, та на нїх вец и швет остава. Але вони знача и тото, же млади треба да паметаю, же кед на нїх швет остава, вец ше вони муша приготовац и учиц ше док су млади, да їх не заскочи неприготованих тота правда; »на младих швет остава«. Бо кед ше не научиме док зме млади, як треба ушориц свой живот, вец як стари не будземе мац можносци ушориц го.

З того видзиме, же циљь нашей часописи є приготовац нашу молодь, нас самих до живота.

Кажди з нас зна, же молодь то найкраша и полна надїи вредносц каждого народу. И як цо ше оец и мац цеша у своїх дзецех, зато бо вони так би повесц предлужоване їх самих; так ше исто и цали народи цеша у своїх младих хлапцох и дзивчатох, бо вони їх предлужоване, вони їх будучносц, вони їх надїя.

Але треба нам знац и то не шмеме нїда забуїц, же го не досц мац вельо хлапцох и дзивчата та вец уж мож повесц: ми ше не боїме народней препасци, бо маме молодь. Бо народ, яки ма вельо хлапцох и дзивчатох, котри не маю у себе жаданя и сцелосци тримац ше у

громадки ведно и моцно, котри ше не приготоваю и не виховую у жаданьох пошвениц свойо сили добру и будучносци свойого народу — таки народ не може повесц, же ма молодї, же ма будучносц.

Прето ми видаваюци нашу часопис сцеме шицко младе, шицко цо чувствує у себе порив до живота — цалу молодь нашого руско-українского народу, яки жие у братскей держави южных Славянох, сцеме позберац коло »Просвити«, коло нашей часописи.

При »Просвити«, при часописи за молодь будземе ше приготовац на свидомих и шмелих членох нашей нації. Будземе ше учиц надвладовац чежкосци, на яки натрафиме на своей животней драги, а котри мушиме надвладац, кед зосцеме остац на живоце. А то ми сцеме. Прето шицки до работи за свойо краше »ютре«, за крашу будучносц.

Ми знаме хто зме и цо зме. А знаме и цо сцеме. Сцеме лепши живот за себе, за цали наш народ и у тим напрямю будземе робиц, до того ше будземе приготовац тримаюци и чувалоци свою виру и народносц.

Наша циљь є освидомиц нашу молодь, да вона зна, же ми Руснаци у Бачкей и Сриме едно и же зме лем не велька часц велького руско-українского народу, яки жие на широких и богатих ровнинох коло рикох Днїпра и Днїстра та Чарного Моря, па вец на Карпатох у Галични и Подкарпатю, яки гоч є вельки нема свою державу, бо го пре його доброту »добри« сүшедзи окрадли.

Треба нам добре знац, же одтамац пришли и нашо прадідове до Бачкей и Сриму. Одтамац ше тисячи и тисячи наших братох виселели до Америки, Канади, Аргентини, Азії та по інших крайох Европи: Французкей, Немецкей и индзей. А то шицко од теде, од кеди нет нашей держави. А державу свою не маме, бо зме барз не зложни медзи

собу. Воліме да слухаме сушеда як газду у обисцу нашого оца, як да слухаме свойого брата старшого чи младшого, шицко едно, але свойого.

Прето циль наша будзе розпальовац лбовю медзи собу, упознавац ше медзи собу, учиц ше націоналней злагоди и солидарносци.

Редакция.

Любме Нашу Родзену Бешеду.

Бешед — то шерцо Народу: гине бешед да гине Народ.

Хто ше ганьби родзеной бешеди, тот до самого шерца рані свой народ. (За проф. др. Огієнком).

Хлапци и дзвчата! Чи ми любиме свою родзену бешеду? Кажди пове, же люби, але ипак кельо раз ше то найдзе медзи нами та-

ких цо медзи собу бешеду по цудзей бешеди; а ище кед су дагдзе у варошу, або переходза у валале коло людзох другой народносци. То вецей не шме буц медзи нами. З того не виходзи, же ми цудзе мержиме, або же нам не треба знац цудзи язики. Цудзе поштујме и послужме ше з нїм дзе треба, але свойо любме, бо то нашо, бо то ми, а ми то воно.

О чим будземе писац?

У „Думки“ не будземе писац розтаргано, як ше то обично пише у новинох, але будземе писац шицко систематски — по шоре здійснююци нашу циль: да одховаме себе свидомих членох нашей руско-українскей Нації.

Знаюци, же у живоце каждому треба вельо знаня швета и людзох запровадзуме уж у першим числу лекції-науки з **нашей народней исторії**, як и упознаване **наших націоналних жемох**, дзе жию нашо браца, а по тим прејдземе на **историю людства** то є историю других народох и загальне упознаване жеми, дзе жию окреми цудзи народи, цо уж у тим числу починаме. Надалей будземе вше помесцовац статі на **актуелни теми зос живота нашого народу** на прадідовских жемох и на цудзини, як и вистки важнейших подійох з живота нашого народу и з цалого швета.

Будземе писац о дружтвено-политичних теорійох зос ошветльованьом у правилним духу, указуюци на позитивни и добри їх страни, а осудзуюци їх негативни и зли страни. Шицок материял будзе вше легко писани, да го може кажди похопиц. Крем того, же будземе писац у популярним стилу, вецей раз то будзе глібоки материял, яки ма дац читачом основни и всестрани погляд на швет и на живот и зато треба будзе, да го читаче вецейраз пречитаю, да го попросту науча так, як ше у школах учи лекції.

То не будзе легко, але мушице знац, же добра воля и дакус вецей сцелосци поможу Вам надвладац шицки чежкосци у тим. И так **надвладаюци чежкосци Ви будзеце знаходзиц у тим радосц** и так увидзице, **же так Ваша духовна сила вше рошне.**

Надалей будземе писац на религийни и виховуюци теми та о добрим владаню. Будземе подавац змист и упути вибрани зос окремих кнїжкох, цо їх видали учени людзе а за яки знаме, же їх Ви не можеце читац, бо їх не можеце достац, або и тельо часу не маце. Ми будземе лем найважнейше з нїх вицаговац и у приступним стилу го подавац до Вашого видома. И у слїдуочим числу уж почнеме зос тим. Перша кнїжка то будзе твор **Кассона**: „Твойо щесце у твоїх рукох“. То є барз интєретантна и за нас почна ствар. Ох, щесце! Яке то примамліве слово. Хто го себе з нас не жада?! Шицки ми глєдаме през цали свой живот щесце и лем щесце. Зато є тим потребнейше молюдь, яка лем шнїє о щесцу, упознац зос тим твором.

„Щесце, гутори Кассон, не таке, як ше готово шицким людзом у сну привидзує. То не шлепи случай. Воно ше не мота у цми, воно ходзи по швецє — лем го треба знац влапиц... **Успих у живоце завиши од знаня, сцелосци и доброго приготованя..**

Прето шицки до діла, да роботи валяюци шицки чежкосци, бо лем таки живот водзи до успиху и до щесца.

За єдносц Народу.

„Вельки ствари ше не твора на засиданьох и з протоколами, але треба розумиц вик у яким жиєме. **Тайна моци и сили у сце-ню...**“, так писал Д. Маццини у єдним писму до К. Альберта.

Єдносц народу є велька ствар и у нешкашні часи барз нужна. А шицка тайна єдносци поляга на сценю и свідомосци, же ми шицки Руснаци-Українци, яки жиєме у Бачкей и Сриме єден народ зос шицкима Руснацами-Українцями, котри жию у Босней и Славоніи, котри ше ту населили зос Галичини.

Дакле шицки Руснаци-Українци, яки жию у братскей нам держави Югославиї су єден и тот исти народ, хоч ше по бешеди дакус розликую. Наша бешеда є єдда, лем ми гуториме иншим диялектом, але то не шме сметац єдносци народу.

Тото исте видзиме и у инших народох: Серб зос Шумадиї и зос Южней Сербії иншак бешедує як Серб у Бачкей, Банату и Сриме або у Босни.

Тото найдземе и при Хорватах, не вднак бешедує тоти зос Далмації, як гевти у Загорю па у Славоніи, а шицки вони лем єден народ.

Патрице на Немцох: гевтот зос Прусиї аж да ніч не розуми того зос Баварії и Австриї або гевтих Немцох цо су рошати по цалим швецє, але ше тримаю за єден народ.

Прето будземе свідоми тей нашеї народней єдносци зос Руснацами-Українцями у Босней и Славоніи, а цо вецей тоту єдносц мушиме и сцец оживотвориц та признавац явно и отворено. Бо у „єдносци и сценю єдносци сила Народу“.

Но ми ше не шмеме, а и не можеме, задоволиц з єдносцу нас Руснацох-Українцох, котри жиєме у Югославиї, але мушиме **сцец и почувац у своєй души** єдносц шицких Руснацох-Українцох, яки жию по цалим швецє. Шицки ми лем єден народ и тоту єдносц сцеме, бо у сценю тайна сили и моци. А тоту єдносц мушиме отримовац у нашим живоце, жиючи у духовней звязи зос цалим народом, жиючи зос жаданями и потребами та идеями цалого нашого народу.

Тота наша народна єдносц вимага од нас да забудземе и викоренїме зос себе тот наш валалски патриотизм. Не шмеме ше дзелїц на:

Петровчаньох, Керестурцох, Миклошевчаньох, Коцурцох, Бачинчаньох и т. д., але вше мушиме знац, же ми єден и исти народ; па вец ше, руководзиц зос потребами и интересами цалого нашого Народу, а не интереси поєдиноного валалу ставиц понад народни. А боме є важне чи зме и у окремих валалох єдни, або зме роздвоєдни, чи пре особни якиш поракунки, чи пре партиї койяки або подобне. Шицко то ма престац, бо так жадаю од нас часи у яких жиєме — так жада од нас нашо власне добре. Мушиме твардо тримац свою народну єдносц у шицким и вшадзи ведно и у догварки виступовац, як єден народ. Бо треба нам добре знац, же живот поєдиноного човека, а и живот цалих народох є борба за истнованє, борба за буц або не буц. Так як ше кажди з нас бори за фалаток хлеба и крашу будучносц свою и своєй фамелиї, так исто ше шицки мушиме бориц за крашу будучносц нашого Народу.

Ми маме велї права у нашеї братскей держави Южних Славянох и ми лоялни и добри громадяне тей держави, але треба нам знац, же велї права не хаснуєме, бо зме ше за нїх не борели, або кед зме ше даїдзе и борели не були зме зложни у тим, а як цалосц зме ніч ище до тераз ані не гледали. Бо право не досц лем мац за нього ше треба стално и послїдовно бориц, так гутори председатель Чекословацкей Бенеш.

Прето и приходзи потреба писац и бешедовац о єдносци нашого руско-українского народу, бо ше нам вельо раз видзи, же єст вельо того цо нас дзелї и чкодзи єдносци. Але кед добре розважиме, вец увидзиме, же то є таке мале и воно муши престац, да нас шицких єдна и збива до громади: **Єдна душа, єдни жаданя и єдно сценє.**

А у тим зценю „тайна сили и моци...“

М. Бучко.

МОВО РІДНА, СЛОВО РІДНЕ,

ХТО ВАС ЗАБУВАЄ,

ТОЙ У ГРУДЯХ НЕ СЕРДЕНЬКО

АЛЕ КАМІНЬ МАЄ!

Тарас Шевченко.

Уж вещей раз зме чули и читали о Шевченку чи то у календарох або у новинох, але каждого року — вше у марцу мешацу зашше о Шевченку гутори и пише.

И на певно, же о ніким тельо не писано и не гуторено як о нім. Вшадзи, дзе лем жию Руснаци-Українци, у марту мешацу славяшицки Шевченка. Шмело можеме повесц, же нет на швецце другого поета, котрого би народ ценел, величал и славел так, як Українци Шевченка. Але зато чежко найсц другого, котри би так вельо зробел за свой народ и край, як цо Вон зробел за Україну. (Б. Лепкий).

Прето и ми споминаме Його, як вон то сам жада: „не злим, тихим словом...”

Тарас Шевченко народзел ше 9 марта (березня) 1814 на Київщини, у валале Моринцох. Ту почал Тарас свой живот. Народзел ше як нешлебодни „крипак“ и дораз осетел на себе суть московского панованя на Україні. Вцас остал през родичох, яки му ніч не охабели. Оцец кед их дзелел другим подавал, а йому гуторел: „Тарасови не треба ніч, з нього видзе або „велька ништария“, теди му мой масток не поможе, або вельки человек, теди му мой масток не потребни“. Оцец видзел у нім талант и душу гения, а того бул свидоми и сам Тарас. Сцел буц маляр и надвладал шицки чежкосци, яки му стали на драги до малярскей слави. Чим научел писац, дораз пошол до маляра, але тот го не сцел прияц без дозволи „пана“, чия „власносц“ бул Тарас. „Пав“ му недозволен учил малярство, але го вжал себе за „козачка“ и Тарас бул з „паном“ у Вильну, Варшави и Петрограду. Та Тарас не руцал думку о малярству, але вше у шлебодним часу рисовал портрети и малюнки. На концу му ше ипак пощесцело пойсц до малярске школы. И учел ше при Ширяєвови у Петрограду. Ту ше Шевченко упознал зос московским маляром Брюловим, поетом Жуковским и иншима. Вони ше заинтересовали за його долю, та го одкупели од „пана“ за 2.500 рублі. И Тарас Шевченко постал шлебодним человеком 22 априла 1838 року.

Та чи справди шлебодним? Скоро вон спознал, же неволю зноша шицки и не крипаки, шицки, яки маю шлебодного духа, а медзи шивима мурами билого царства ноша ланци оковани на рукох.

„Кобзар“. Шлебодни живот дал Шевченкови змогу вжац ше до малярскей науки. Сам Шевченко видзел у малярстве свою будучносц, свою славу и животне щесце. Та його слава була индзей. То указала невелька книжочка його писных „Кобзар“, яка вишла 1840. року. у Петрограду. У „Кобзару“ помесцени твори: Перебендя, Катерина, Тополя, Иван Піднова, Тарасова ніч и инши. У „Тополі“ ше приповеда о дівчини, цо ей козак, котрого вона любела загинул у бою; дівчину сцу одац за немилого и вона идзе до „врачарки“, а тота ей дава зиле, яке премєнное дівчину до тополі. „Іван Підкова“ то исторична поема од високей вредносци. Приповеда о козацкей прешлосци, кед по „Україні ревіли гармати“, кед пановала власна влада — козаки: „панували, добували і славу і волю“. А далей ше спомина козацки поход по Чарним Морю до Царгороду. Ту Шевченко згадує славу прешлосц и кладзе ю як противенство нешкашносци, кед нет тих геройох — козакох, а „осталися могили по полю“ — як єдини шведкове гевтих славних часох. У поєми „Тарасова ніч“ гутори о революції козацкого бунтовіка Тараса Трясила, яка була 1630. року. Ту ше гутори, як козаки зробели вноци наскок на неприятельски табор и ворога надвладали. Але то було кедиш — „була колись козацкая і слава і воля“, „була колись — панували...“ А тераз лем „могили сумують, а над дітьми козацкими поганці панують“. И поет руца чежке питине: як ше то стало, же зос прешлосци нам остали лем гроби? „Де поділось козачество, червони жупани? Де поділась доля-воля, бунчуки, гетьмани?“

Рок по „Кобзару“ видал Шевченко свою вельку поєму „Гайдамаки“, дзе ше приповеда о козацко-селянским повстаню — революції против панох 1768 року, под вѳдством Максима Залізняка и Івана Гюнти.

У „Кавказу“ и у „Сну“ пише против московских катох, яки поневолили народи та ім шицко забрали, напада на московску культуру, яка зна лем „гарещти будовац и ланци ковац“

А „до живих і мертвих і ненароджених земляків моїх, в Україні й не в Україні суцих мое дружнєє посланіє“ — то протест против московскей социалней и политичней неволі, то поволанка до єдносци шицких членох нашого

народу, то поволапка до любови Оцовщини, бо кед так далей будзе, як тераз — вец нашей нації грожи препасц.

Шевченко написал ище вельо меньши поеми и поезії та незабуту „Заповит“ — поволанку до борби за шлебоду:

„Як умру то поховайте мене на могилі,
Серед степу широкого на Україні милій:

Поховайте та вставайте, кайдани порвите,
І вражою, злою кровю Волю окрипите!

Але його заповит ище вше до нешка не виполнета.

Гарешт. Прето же писал отворено, та же не патрел, чи то миле гнсбительови його народу, Шевченко спаднул до неласки московского цара и владі. За кару бул арештовани 1847 року и бул послани далеко з України аж до Орскей крипосци (твердині). Ту го барз мучели, мушел робит найчежши роботи, як прави „раб“. Ровно дзешец (10) роки пребул Тарас у вигнаню и ту вон писал писні.

Шмерц. По 10 роках засланы пришол Шевченко до Петрограду 1858 року. Шевченко думал тераз купиц дагдзе над Дніпром фалаток жеми, оженіц ше и так мирно дочекац старосц. Але му то не було судзене, бо 10 роки гарешту зробели своєю — зруйновали здраве поета зошицким и Вон ше живи уж вецей не врацел на Україну, але 10 марта (березня) 1861 року — дзень по тим як наверхел 47 роки, престало жит шерцо Найвекшого Сина Нашей Нації. Поховали Шевченка у Петрограду, але неодлуга го пренесли до Києва и положили до могилы над Дніпром.

Шевченко давно умар, але дух його жие у його творох. Його дух жие у українским народзе, бо Вон належи до тих поетох, гутори Богдан Лепкий, яких ше живот и твори зліваю ведно до нерозлучней цалосци. Його живот як една велька поема, а його поеми жию й не зменшую ше, не старею, гоч ім уж недалеко сто роки.

Ювильей „Просвити“ у Львовє.

Того року преходзи 70 роки, як основана у Львовє „Просвита“. То було 8 децембра 1868 року. Наш народ ше находзел на рубу националней препасци. Але го „Просвита“ збудзела зос сну и вона ше старала през цали час, да очува душу Нашого Народу чисту и здраву. И дзекуючи „Просвита“ наш народ ше, слава Богу, не претопел до цудзих народох, але постал свидома нация. „Просвита“ видала велі кніжки як за школу так и за дзеци, а найвецей за своєю члени, у яких то кніжкох на популярни способ поучує народ у шицких галузох науки и зная.

Як народ полюбел „Просвиту“ видно з того, же уж до шветовой войны було 2.700 читальні, котри по цалей Галичини дзвигаю культуру та розсадзую нашу националну нашу националну думку.

По войны „Просвита“ почала живше свою роботу; так же нешка ма „Просвита у Львовє“: 82 филиї та 3.071 читальні. Матирне товариство ма 32.293 членох, а читальні маю 275.324 членох. При читальных ест 1.086 шпивацких хорох зос 22.720 членами; ест 2.016 драматско-аматорских гурткох зос 40.320 членами; 300 самоосвитних гурткох „Молодей Просвити“

з 20.000 членами. У читальных ше чита на глас кніжки и часописи, з чого хаснує коло 700.000 людзох. Председателями читальных е 2.305 селянох, 572 священикох и 194 инших званьох.

Діяльносц и благодат „Просвита“ ше указала не лем на духовей вредносци и сили народу, але тиж у господарско-економским живоце; бо шицки господарски и економски установи виресли под кридлами и на духовим грунту „Просвита“. Дзекуючи свидомосци, на котру „Просвита“ подзвигла наш народ, нешка у Галичини ест 3.097 кооперативи зос 523.776 членами, а „Ридна Школа“ ма 91.300 членох.

Шмело ше шме повесц, же „Просвита у Львовє“ є перше и найхасновитше наше народне дружтво. Да не була вона основана тому 70 роки не було би нешка алі одного нашого руско-українского дружтва. Бо шицки наше дружтва культурни, господарски и национални є духово дзеци „Просвита“

Прето нешка у ювильейним 1938 року склоньме наше глави пред шицкими успехами „Просвита“. Бо вона є прави творец нашого народного живота.

История Нашого Народу.

Кажди з нас муши и треба да зна историю-прешлосц нашого народу. Ми мушиме знац, як жили нашо дідове и прадідове, зацо ше вони борели, цо зробели, та як себе свой живот ушорйовали.

Кажди з нас длужен упознац шветли моменти нашого народного живота и на ніх ше операц, зос ніх брац морални сили у терашнім нашим народним живоце, та гоч дзе ше ми находзиме. Тоти славни часи державней сили и моци нашого народу, а вец гевти упадки, на котри будземе указовац прецо вони настали, даю нам ясни погляд на наш живот, буду нас вихововац на надійних и свидомих членох нашого руско-українского народу.

Ми не знаючи историю свойого народу не почуваме у своїх душох и шерцох тоту народну єдносц зос шицкима Руснацами-Українцями, яки биваю на жемох одкац пришли нашо прадідове до Бачкей и Сриму, як тиж и зос тима, цо як и ми охабелі нашо прадідовски жеми и пошли до Америки, Азії та до других крайох Европи.

Прето молодь, кед сце да дійсно раз будзе способна ришац о живоце то є о проблемох нашого народного живота, муши добре преучиц историю цалого нашого народу и з ней вирибиц себе напям у живоце — вирибиц себе свитопогляд.

Зато ше шицки лапайме до роботи — до ученя истории нашого руско-українского народу.

Историю нашого народу дзеліме на пейц часци:

I. Русь-Українска Держава за князох од 800 до 1340 року.

II. Русь-Україна под Литву и Польщу од 1340 до 1648 року.

III. Русь-Українска Держава за гетманах од 1648 до 1782 року.

IV. Русь-Україна под Росию и Австрию од 1782 до 1917 року.

V. Нова Українска Держава од 1917 року.

ДАВНИ ЧАСИ.

I. Русь-Українска держава за князох од 800 до 1340 рокох.

У найдавніших часох наш народ жил по лесох у древених хижох, далеко еден од другого. Теди не було валали. А Восточна

Европа, дзе праве лежа нашо руско-українски жеми жила теди своїм окремим животом далеко од тедишніх культурних штредкох. Нашо предки жили з лову дзивини, з риболовства та меду. Аж познейше ше понасельовали по местох, дзе не були леси и почали ховац статок та обробйовац жем.

Та теди то не було легко, бо шицко з чим ше послуговали при своей роботі було з каменя, косци и древа и аж познейше почали ковац железо та ше вельому научели. Як видзиме и теди чежко було жиц, але нашо прадідове и дідове надвладали тоті чежкосци, яки їм стали на драже и так творели историю нашого народу и так звладаваюци чежкосци творели нашу националну культуру.

О найдавніших часох зос живота нашого народу не вельо знаме, бо теди то наш народ не знал ище читац и писац. И аж кед ше Руснаци научели писац и почали записовац події зос свойого народного живота до літописох (кніжки дзе описована история нашого народу), аж од теди маме точни жридла, з яких можеме черпац відомосци о Руснацох-Українцох.

Руснаци-Українці як и шицки други Словяне верели до вецей богох, з чого видно, же були погане. Главни бог бул Перун, вон бул бог громох, Дажбог бул богом слунка и богатства, Волос бул богом статку, а Стрибог бул богом витрох.

Нешка ше Славяне дзеля на: южніх славянох, (Серби, Хорвати, Словенци, Болгаре); западних (Чехи, Словаки, Поляки, Лужички-Серби); на восточних (Руснаци-Українци и Билоруси) та на сиверних Славянох то су Русове-Росияне або Москалі. А теди Словяне були ище баржей роздзелени, бо кажди од горе спомнутих народох дзелел ше на вецей племена.

Руско-Українски племена. На руско-українских жемох бивало над рику Дніпром у околици Києва наймоцнейше и найвекше племя Полянох, на запад од Полянох жили Деревляне. На запад Деревлянох на нешкашней Волині, Холмщини и Галичини Дулиби. А медзи Дніпром и Дністром жили Тиверпи и Уличи аж по Чарне Морйю. На сиверу жили над рику Десну Сиверяне. Кажде племя мало свого єдного княза або и вецей.

Початок Київської Держави.

Як зме гварели уж горе, наш народ ше дзелел на вецей племена. Але спомедзи шицких пришли на перше место по велькосци и моци Поляне. Вони мали барз добре положинє, бо жили над Дніпром, яки бул барз важна водена драга на юг до Чарного Моря, а вець далей до Византїї, або як ше ище волала Восточне Римске Царство.

Рика Дніпро то є лем наша руско-українска рика и вона одбавела у исторїї нашей подобну ролю, як Нил, у исторїї Египту, або Ефрат и Тигр у исторїї мезопотамских народох. Дніпро достал ище векше значенє за наш народ кед над нїм основано найстарше место Київ, яки станул главним торговельним штретком Восточней Европи. Ясно, же таке вельке значенє Дніпра дало змогу Полянм превжац главне место медзи иншима племенами и зробиц их одвисним од себе, бо вони сами уж не могли мац шицко цо їм треба за живот, а з часом Поляне подложелї под себе шицки други племена и так положели основи под будову рус-українскей нації и держави. Правда, же кажде племя мало свою организацию и начальнікох та ше не сцели подац поляном и прето ше водзели войны. И так ето руско-українска держава творела ше з мечом у крєви братских племенох. Але на то петради, бо так поставали и инши держави, а так ше зос меча зробела и наша Київска Держава.

Нет найменшого сумнїву, же ше обеднанє и творенє нашей рускей держави почало з Києва, але нет згоди у тим, же хто дал початок тей організації держави. Єдни твердза на основи приповеданя найдавнейшого літопису (од цудзих Нидерле и Шахматов, а од українцох С. Томашивский и Д. Дорошенко), же початок державней організації у Києви дали Варяги, яки пришли зос Скандинавії, дзе нєшка держави Норвегія и Швеція. Тоти историки то твердза прето, же велї други держави у Европи були zorganizовани од скандинавских Норманох або Варягох. Та векшіна наших українских историкох, як М. Костомарив, Володимир Антонович, Михайло Грушевский и д. Багалій тримаю и твердза, же київску державу zorganizовало нашо племя: Поляне. Вони твердза а то будзе и правда, же „Русь“ то була друга назва Полян, а не варягох, яки пришли, у другей половки IX. до

половки XI. столїття, лєм як слугове на службу до войска гу Київским князом нашого руского походзеня. А то будзе правда, бо нашо племена указовали досц способносци твориц и организовац свой живот у своей держави, кед о нїх пишу грецки историки таке:

„Вони шлебодни и шмели та ше нігда не даю под цудзе ярмо, а тим меней на своей власней жени. Вони витирвали, легко зноша и спеку-горучаву и жиму и диждж и глад... Барз добре знаю нападац и спредвєднуц неприятели, дзєнь и ноц думаю над рижними способами войованя“ и т. д.

Зато можеме з поносом твердзиц, же нам не требало Варягох, да творя нашу державу, як да нашо прадїдове не були до того способни. Таке твердзенє не шмеме прияц тим вецей, же и нєшка нас Руснацох-Українцох велї цудзи, а и нашо боягузи тримаю за таких, же ми не способни створиц свою народну державу, але же нам ю створя цудзи народи як на приклад Немци чи Английци. Ми гуториме же то брєхня, бо сами зос своїма силами, як и нашо прадїдове, створиме другу Київску Державу.

Перши Київски Князи.

Перши князи бранели интереси своей жеми. И так княз Олег Вищий (879 до 914 р.) ходзел з походами на южно-восточних степових и на Царгород, столицу византійского або восточно-римского (грецкого) царства. Вон присиловал Грекох, да му заплаца вельку данину та да даю українским купцом права у Царгороду, дзе вони могли увозиц свойо товари-продукти без мита, остац там б мешацци и вець врацаюци ше назад могли добиц шицко потребне на драгу. Але за княза Ігоря (914 до 945 р.) обмежени права нашим купцом у Царгороду после нещєслївого походу Ігоря на Царгород. Тому обидвоме и княз Олег и княз Ігор прилучели гу київскей держави готово шицки нашо руско-українски племена. Даяки з тих племенох ше бунєли против Київских князох, а Деревляне забили и самого княза Ігора. Та ипак ше їм ніяк не удало одзелїц ше од Києва, бо ше їм жена Ігорова-княгиня Олга, яка якиш час (945 до 957 року) сама управляла зос державу, барз ошвєцєла пре убойство ей мужа княза Ігора.

Християнство. Як зме горе спомнули то знаме, же руснаци-українци були спочатку поганє. Але уж чим постала Київска держава

то ще медзи німа почало шириц християнство, перше медзи купцама, яки торговали з греками. Літописна традиция гутори, же ище пред Олегом Вищим Київски князове Асколд и Дир прийняли християнство по походу на Царгород у 860 року. Уж у першей половки X. ст. коло 950 рокох постояла у Києви на Подолі над Почайну церква св. Ілії. Заш у договору князя Ігора зос Византию 944 року згадує ше на першим месце його послі християне, а аж вец погане. То доказує, же медзи проводнима, Ігоровима людзми було уж вельо християнох. Прето не чудо, же ше и жена Ігорова княгиня Ольга похрещела. Вона навязала приятельски дипломатични звязи зос християнскими володарями западно-римским (немецким) цисаром Оттоном Вельким та з восточно-римским (грецким) Константином Багрянородним.

Святослав Завойовнік син княгині Ольги яки владал од 957 до 972 р. остал поганин. Вон не любел роздумовац о надприродних стварох, не барз ше вон занимал ані за нукацине уредзене своєї держави, але як завойовнік провадзел цали час свого князованя войны чи то з Печенігами, чи Греками або Болгарами. О нім приповеда наша найстарша літопис такє: „Кед княз вироснул и постал човеком, почал зберац коло себе хоробрих и шмелих воякох, бо и сам бул шмели. Не вожел за собу кочи, або казані, не варел мяса, але нарезал ценко чи коңіну, чи дзивину, чи воловину и пекол на жирячки та так едол, не мал ані шатра, а спал на жеми лем кладол под главу шедло. А таки були и його вояки. А кед ишол на даєден край еше здалека їм явял, да знаю и да ше приготую: „идзем на вас!“ Вон подбил под себе фински племена над Волгу и Оку; зніщел держави волзских болгарох над штрєдню Волгу та хазарох над дольню Волгу и Доном. По своїх побидох на востоку обрацел ше на юг и 968 р. пушел ше на дунайских болгарох розбид іх под Доростолом и запановал над іх крайом. Там вон себе вибрал место Переяславу Дунайску як столицу, але то ше не пачело гре-

кому царови Іванови Цимисхievi (969—976), та вон розпочал войну з Святославом, по якей ше Святослав мушел врациц на Україну. При Дніпрових порогах нападли на нього печениги и у борби з німа загинул славни и шмели княз Святослав у 972 року.

Дружтвени живот. Перци Руснаци-Українци були подзелени на два роди людзох: шлебодни и нешлебодни. На верху дружтвеного живота станули князи, яки мали найвекши маєтки и найвекшу власц, а вец за німа дораз були бояре, яки мали тиж вельки глас у ришаню державних справох. Коло боярох вельке значене достали и дробни купци, яки створели купецки чи торговски стан. Найвечей людзох занимало ше зос хліборобством чи земледїлством и з ніх постал хліборобски стан, так звани кмєти. Найніжей стали „холопи“, людзе нешлебодни, яки робели на звоїх власнікох.

Княз а и бояре занимали ше зос торговлю. З наших українских жємох вивожели скоря зос жвирох, мед, воск, риби и т. д. а увожели зброю — оружє, шмати, украси и т. д. Торговля мала вельке значене за дзвиганє культури. Єй дзєкує Київ, же постал у тот час таки моцни и славни. Видзимє, же док ше наш народ занимал зос торговлю бул богати, моцни и мал свою державу. А нешка кед того нет, кед нет наших вельких и богатих тарговоцох нет ані нашей держави. Же то правда видзимє и нешка по народох и державох, яки ше бавя зос торговину, же су богати и моцни, як на приклад: Немецка, Англия, Италия и Япония. Прето упатримє ше до наших прадїдох та не думаймє, же торговля ніска робота, яка нас понїжує, або же ми не способни за тарговоцох. Бо то ані єдно не правда. Лєм нам треба дакус вецей шмелосци и сцелосци та знаня. Прето шицки, а зокрема молодь, а и шицки други, яки почувая у себе волю до живота лепшого и крашого, преучуймє нашу народну историю у таким ошветленю, у яким ю ми приказуємє, бо лєм такє є правдивє и воно нам принєше вельки хасєн у нашим приватним а и народним живоце.

Руско-Українски жеми.

Наш народ живє у велькей векшини на українскей националней території. О наших руских жємох, іх положєню, о горох, долінох и морїох та о рикох и варошох на тих жємох учи нас хасновита наука земльопис руско-українских жємох.

Каждому човекови, котри сє буц культурним потребне знанє географіи жємох своего народу. То треба да зна кажди член даного народу без рижници, дзе вон бива; то значи,

же ми руснаци у Югославії длужни знац и познац жєм на якей жили и робели нашо прадїдове и дїдове. А кед упознамє тоти жеми вец будземє духово з німа баржей звязани, будземє баржей чувствовац у своїх душох и шерцох тоту єдносц цалого нашего Народу.

Дзе жию Руснаци-Українци?

Українски жеми лєжа у южно-восточней Европи, На тих жємох бива наш народ од давєн-давна, випатра же ту жили ище пред

Христовим Родзеньом. Найдавніші висти, які ше зачували є нашим народзе у старих писмох, гутєря же наш народ жил у Карпатох, над риками Дністром, Черемошом и Прутом, вец поза Сяном и Бугом, над Дніпром, Бугом и Доном та над Чарним и Азовским моріом аж по Кавказ Вельо води пречурело по тих українских рикох од того часу, кед то славни наш княз Олег Вищий розширел Руску Державу аж по Каспийске морію, або як княз Святослав опар граніци своєї держави до Балканских горох. Теди була Україна велька, славна и моцна. През Україну ходзели купци зос далекого западу: Франції, Италиї, Немецкей аж до Азії. Ту на Україні ше крижали рижни кулгурни впливи. Київ бул теди едно з найвекших местох на швецє, дзе ше могло видзиц найвизначнейших достойнікох шицких вельких шветових державох. И нешка наш народ бива на тих жемох, дзе бивал и за княжих та козацких часох.

Руско-українски жеми граніча на югу з Румунями. Граніча почина од устя Дунаю до Чарного моря та ше цага 800 км. на запад през Бесарабию, Буковину, Подкарпатя до места Хустого. Далей од Хустого аж до Ужгороду граніча з Мадярами длуга коло 100 км. Вец од Ужгороду аж до Татрох граніча з Словаками.

Граніча з Поляками виноши понад 600 км од Попраду попри Перемишель до Лежайска, вец скруцує на сиверо-восток и идзе попри Береста до Бильска. Далей почина граніча з Билорусами од Бильска на восток попри Туров, а од нього идзе уздлуж рики Припять до ей устя до Дніпра, а одтац коло места Лєва скруцує на сиверо-восток до моста Мглина. И ту ше кончи сушєдство зос Билорусами.

З Москалями виноши граніча коло 2.000 км. Од Мглина скруцує на юго-восток до

Билгороду, а одтац до Новохоперского; ту скруцує на юг и идзе до Ростова над Доном. Далей приходза граніци зос Калмиками и Киргизами, які биваю у надкаспийских степох.

На самим югу є природни граніци Чарне и Озовске морію.

Ми прєшли ту граніци тих жемох, на яких биваю Українці у збитей маси и творя там основу нашей народней території. Але треба нам знац, же поза тима граніцами жиє ище даскельо милийони Руснацох-Українцох у Европи, Азії, Америки, Африки та Австралиї. Дагдзе єст наших тельо вельо, же їх єст вецей як инших, на приклад: Желєни Клини у Восточним Сибиру и Казакстан на югу од сибирскей железничкей драги.

Простор наших народних жемох.

Тоти жеми, цо ше знаходза медзи тима граніцами, які зме нараховали виноша 986.548 квадратни километри зос 55 милийонами населєня.

Пред шветову войну були нашо руско-українски жеми подзелєни медзи двома державами: 75.500 квадратни км. припадало Австриї, а инши Росії. По войни по краткей доби политичней независносци у 1917—1920 рокох нашли ше нашо жеми у политичних граніцох Союзу Социалистичних Советских Републикох, Польци, Румунії и Чехословачини и то так:

- у С.С.С.Р. 815.840 кв. км. зос 45 милийони и 200.000 населєня;
- у Польци 138.200 кв. км. зос 8 милийони и 500.000 населєня;
- у Румунії 17.600 кв. км. зос 1 милийон и 200.000 населєня;
- у Чехословачини 14.900 кв. км. зос 800.000 населєня.

Нашо жеми по величини найвекши у Европи крем московских жемох.

Василь Стефаник.

Лист.

У хижі так ясно, же баба Грицова видзела кажди Иванков палец, як ше вон з німа по муре бавел.

Слунко ше уж спущало на лес, які стал на гори пред хижу и на його галуженкох охабяло свою бліскучу швелосц, а лес руцал промині до облакох хижі

И так їх було вельо у хижі, же баба видзела кажди пальчик Иванков — (Яников) на муре.

— Мой Иване, да це я не видзим вецей на лавки! Пале, цо ши з мура поробел. По жеми ше бав и бегай.

Иванко бегал од прага до стола, цагал на шнурки колєско од цвернох та гутєрел баби:

— Не бойце ше, я уж, справди, не будзем.

Коло баби на пєцу шєдзела малючка Марийка зос заплєченима власами як миши хвосцики.

— Боже, Боже, як то цєсно постало народови жиц, а кед швета приду ипак народ ше вешелі — думала себе баба.

Ліцо зморцєне, белави гамби, сухи руки, шиви власи — єто така баба.

— Ба, бачи Василь идзе зос Миколом Шимковим, зос тим, цо ше у школох учи.

— Спекай зос жеми, бегай гу-баби на пєц! До хижі вошол Василь зос школяром.

— А у вас, мамо на пєцу Крачун? Винчуєм вам и жадам щєсца, здоровля, да пожи-

еще ище длуго медзи нами — винчовал син мацери та ей побочкал руку.

— Гей, сину, мне не Крачун у глави! Я, дзецко мойо шицки дні оплакуем и швета и роботни дні — гварела баба та ше слизи у очох указали.

— А я пришол писмо од Федора пречита, бо вщера на пошти пришло. Это Шимков хлапец пречита.

— Та цо вон пише, здрави є чи хори?

Василь вицагнул лист зос кишенки, дал школярови, а тот вжал читац:

— „Кланям ше вам на Рождество Христово и винчуем вам на тоти швета. Заколядовав бим вам коляду зос гарешту, але ше боім, же витор мою коляду до лесох однеште та под нашо облаки не придуе“.

Стара мац обсипала ше зос слизами, а Василь бул цихо.

„Ту гарештанти кед заколядую, да ше аж мур росипе, аж ардза зос роштельох опадую. Кед зашпиваю моцним гласом, то аж дозорци прислухую. А така коляда у неволі сумна и страшна! Я себе вноци пригадав на коляду. Як сом ище, як хлапец, ходзел колядовац, як ви мамо оца нагварели, да ме пуци колядовац; а вец як зме уж як легине ходзели зос гушлями колядовац. Було, же нас стане тельо, як лес под облак. Колядуеме а гушлі плачу медзи нами як дзецко. Ми ище баржей шпиваме, а гушлі ровно плачу и нігда ми їх не могли преколядовац. Паце, тераз чуем, як тоти гушлі плачу, справди чуем як плачу...“

— Гей сину, сину, але ши ошироцел дзеци — шептала баба.

„Але годзинами, мамо, та ми так у тих мурах страшно, же не можем сам на посцелі лежац та идзем гу другому, бо бим умар. Кед ше сетим Нащи, же вона пре мне пошла до чарней жеми та ми дзеци зошицким ошироцела, теди ми крив живому зос шерца чури. А през решетки видно гвизди. А я на ніх патрим, як вони векши и менши єдни до другей стоя. И рахуем себе на вельку, же то Наша а на мали, же Марийка, дораз за ню, то Иванко, а гевто то Василько...“

— Гей, сину, не бер ти то шицко себе до глави — скричала баба, як да то Федор гутори, а не пише.

„Та вше ми ше привидзуе. Настыово ховане. Идзете ви, иду дзеци за труну, иду

людзе. А зос крижами витор ноши та ше пита: а дзе ше подзел человек тей жени? А подарта застава на крижу му шицко гутори: у Станиславове, у гарешту!“

— Ой, замуrowали це, сину, у неволі — так здихнула баба.

„Я думал, же будзем неправду викерчовац, а вопи мне з кореньом вирвали, жену забили та дзеци охабели на Божю ласку! Кед би ти, брате Василю и ви, мамо, дзбали за мойо дзеци. Да вони не ходза чарни — замасцени, да їх беда не є. А найвещей да маце, мамо, бригу за найменшу Марийку. Да воно, малючке, не шліні кошульку та да не плаче, бо шліна ше до першох уцагуе. Знаце добре, же кед широтка плаче, та шицки ангели плачу...“

Обчесуем я твойо дзеци каждой соботи та и кошульки я ім райбем кажди тидзень и мишам свойо стари слизи з воду — одповедла баба.

„А ти брате, Василю, дзбай за моїх хлапцох. Не пуцай їх, да по дижджу боси ходза, але ім уций сандалки. Науч їх розуму як би и я їх учел, а не пуц їх попод плоти. Зроб зос ніх газдох та ім наказуй, да свойого оца и мацер не забуваю, бо їх оец не бул бегяр, але свойо право тримал...“

— Ой, Федоре, не пуцим я твоїх хлапцох попод цудзи плоти, але їх научим як своїх родзених — гуторел Василь.

„А тоту ніву под ланом зашейце зос житом, бо то добра жем, недавно гнобна. Та робце так, да моім дзецом кривди не будзе, бо я так думам, же я отадз не годзен висц. Та напишце ми о шицким, цо ше дома роби?“

„Кланям ше тебе, брате, та и вам, мамо, та и дзецом моім. Федор.“

Баба цали час плакала, а обидвойо дзеци за ню.

— На пале грайцар, на та не плач. Но чуеш ле цо оец гутори, да слухаш бабу, да не будзеш пусти.

То гварел Василь Иванкови и дал му новучки нови грайцар.

Ширце нашу

часопис

„ДУМКУ“.

Швето́ва політика.

Швето́ва політика у 1938 року за перши два мешаці пошла под кличом: шидки драги водза до Риму. Бо Мусоліни зробел з Италиї державу, яка стої нешка на першим месце у Европи, зокрема на медитерану то значи на Штредоземним Морю.

Анґлія по повратку Галифакса зос Берлину стала якиш час неодлучна кадзи пойсц, чи ше приближиц Италиї и Немецкей, чи ше вязац лем на Францію та шніц о помощи Америки процив Япана на Далеким Востоку. Ту ше розишли думки Чемберлена и Едена и остатні мушел дац оставку на министерству за вонкашні справи, а на його место пришол лорд Галифакс, котри будзе робиц на зблїженю гу Риму и Берлину. —

Америка ше стара отримач як найдлуґей индиферентна, але зато ше рихта на войну та повексує свою флоту и авіацію. —

Еспания далей воює. Националісти уформовали владу у Саламанки и освоюю позицію за позицію, так завжали и Теруел. Червени ше бранели, але націоналісти ген. Франка надвладали под кличом „През Теруел — на Барселону.“ —

Италия виступела зос Союзу Народох та приступела до протикомуністичного союзу Німечини и Японії. Далей іду приготаваня за дочеканє Гитлера. Дипломатії талианскей ше удало предобиц за себе председателя анґлійскей владі Чемберлена и тераз ше водза далей догварки, да ше зреализує Мусолінійов план о пакту штирох: Анґлія, Италия, Німечина та Франція. Италия добила пожичку од анґлійских банкарох, цо ю утвердзело на добрим месце. —

Німечина свидома своєй сили и zorganizованосци, цо Адолф Гитлер вї канцелар дал до видома цалому шветови у своєй бешеди 20 фебруара. Гитлер констатирал шидко цо націонал-соціялісти зробели од кеди пришли на власц. Пред тим було 6 милийони безроботних, а нешка кажди Немец ма роботу и хлеба. Далей Гитлер гварел, же Немци шидки зложни без розлики дзе биваю. З Австрию обновено угоду з 1926 року, по якей приходза до владі и націонал-соціялісти. Канцелар Шушник мушел положиц до владі Инквартата дац амнестию шидким політичним вязньом. Гитлер жадал у своєй бешеди, да ше анї єднї держава, дзе жию Немци не миша до їх нукашнього національного живота. Надалей ше Гитлер вияшнел за отриманє шветового миру, а виявел, же ше Немецка будзе процив комунизму бориц вшадзи и вше.

Румунія по неудаєй владі Гоґи запровадзела неполітичну владу, якей на чолє ру-

мунски Патріярха. Тота влада дакус умереньша, але є вельке питанє чи зможе препровадзиц тоти шидки реформи, яки Краль Карло жада, а з котрима бї сцел замоцніц Румунію знука.

Кинеско-японска война и далей тирва. Японци завжали уж коло 800.000 км² Кини. Кина гоч векша числом будзе мушиц капитулірац пред Японію, яка лепше організована та просвищенша. Кина бї уж давно страцела да ю не помага большевицка Москва.

У СССР (под таким меном паную Москале и Жидзи над Восточну Україну, Росію и Сибиром) и далей ідзе чистка медзи „правовірнима“ комуністами. Сталін уж винїшел стару гарду большевицох, але випатра, же ше бої и од младей.

З живота нашого народу.

У Києве ше одбул процес процив 18 Українцох, котри осудзени на розштрелянє. Медзи німа ше находзели шпивак Донець и примадона кївскей опери Петрусенко.

Атентат на Сталіна бул приготавани и агенти ІПУ почали гледац трох цо сцекли зос гарешту. Заговорніком ше удало сцекнуц зос Українскей Соц. Републіки през цали європейски континент пред большевицкими агентами до Анґлії, а вец далей до Ирландії. За німа послала Москва найлєпших агентох, котри достали наказ привесц их до Москви живих або мертвих. Так то большевики будую „рай“ у себе и по швецє.

У Львовє забранєта діялносц Комітєтові Допомоги Українским Студентом. — У срезу Каминка Струмилова срески староста наказал парохови Новосилок Ліских да препише на латински обряд велї особи, котри су греко-католиками и не сцу о мянню обряду анї чуц.

У Тарнопольщини приступаю Поляки до будови 10 нових валалох за колоністох зос Польскей, котрим даю 6 тисячи ланци найлєпшей жеми у тим воєводствє.

У Бродох засудзели 6 священикох за то, же вони писали до метрикох назвиска так як ше правописно пишє по нашому, а не так як то жадала польска влада.

У Кавнас, Литва приредзена академия на памятку и почесц гетманох — Хмельницького и Мазєпи.

На Закарпатю препровадзени плебисцит, яки бул у тим, же родичи шкільских дзецох мали заявиц, на якей бешеди маю буц писани кнїжки за їх дзеци: руско-українскей чи московскей. Велька векшина була за українску бешеду, а меншина за московску, за кот-

ри гласали москофили — кацапи, Чехи та Жидзи.

Хто управя вос „автономним“ Закарпаттям? На перши погляд випатра, же домашне населене будзе мац ришаючи глас, бо ма 16 представникох. Чехом ше удало автономних представникох подзеліц, бо 8 медзи німа є Українці, а 8 москалє. Крим того єст у ради 3 Чехох, 3 Жидох и 3 Мадярох. Барз красна „автономия“.

У Паризу 3 новим 1938. роком почала роботу нова українська друкарня, яку купели тамошні емигранти и колонисти за пенеж заробени по копальных и на чежкей роботи.

Драматични Кружок у Харбину на далеком востоку давал оперу „Запорожець за Дунаєм“. Бул присутни американски конзул, англійски конзул, та японски и немецки конзули.

У Анлії конзервативна партия тримала серию лекційох на теми европскей политики, при чому Трейси Жилипс дал преподаваня „о положеню у штредней Европи“, ту ше вон торкнул и украинского питаня та поволац своїх сународнякох да добре слідкую за тим, бо тот народ при першим шветовим иємиру готови сам зробиц шицко цо жада, а може вжац и место першого значеня у Европи.

Наша держава

По недавней удатней драги до Риму ишоц наш премиер Др. Милан Стоядинович до Берлину. Ту вельо конферирал зос фелдмар-

шалом Герингом, а и зос самим Гитлером. Вшадзи були приредзени Др. Стоядиновичови овації, яки ше одношели на Югославию и нашого Краля Петра II.

Дня 6 фебруара одбули ше вибори сенаторох. Вибрано 23 сенаторох, од того добила Югославянска Радикальна Заєдница 17, а Селячко-Демократска Коалиция 6 сенаторох. Влада ше з тим утвердзела у сенату, дзе тераз ма з Радним Клубом, яки ю помага, векшину. — За председателя Сенату избрани заш Др. Мажуранич. — Заш приступели до народней скупштини двома народни заступнікове, яки бойкотирали парламент, бо су избрани на опозиционной листи Дра Мачека, то су Добовишек и Фран Новакович. — Народна скупштина роби, а опозиция критикує бюджет, яки на певно будзе прияти, бо влада ма у парламенту векшину.

Дня 21 фебруара избрани за Патрарха сербско-православней церкви Др. Гаврило Джич, дотерашні митрополита з Цетиню.

Министер Спахо приял поволанку талиянского министра желєзницох и пошол опатриц нови фабрики вагонох и машинох. Тих дньох ше врацел.

Министер Др. Корошец виявел, же ше не одлуга приступи ту уредзеню держави, даваю бановином широки самоуправи. — По цалей держави одбуваю ше рижни политични конференції и збори.

Чи нам треба таку часопис.

Вериме же кажди хто пречита тоту часопис призна, же нам вона потребна. Часопис нас младих а и других, яки ю буду читац будзе приготововац по живота, бо будзе преширйовац нашо знанє. Вона нам будзе школа при помощи котрей ше будзеце виховац.

Попатриме доокола себе и увидзиме, же млади по цалим швецє маю свойо часописи, яки су за нїх писани, їм призначени. Ми до тераз не мали. Чом? Зато же ше дума, же ми не способни за єдну таку часопис. Гутори ше обично: нашо млади „цємни“ и їх нїч озбильне не занима.

Наша длужносц є доказац, же то неправда. Докажме и предплацуїме ше шицки на свою часопис, од якей добисме вецей хасну, як цо за ню заплациме. Прето друзи, шицки

робме на тим да зос наших младих виробимє свидомих и чесних членох нашого народу.

Модліме шицких, яки достаню часопис и сцу предплацовац най нам пошлю предплату, котра виноши 20 динари на цали рок. Часопис будзе виходзиц кажди мешац раз.

Хто достанє часопис, а не жада ю предплацовац най нам ю без замерки враци.

Од того як будзе прията часопис у народзе од младих завиши, яка будзе єї будучносц. Чим будзе вецей предплатнікох то часопис годна буц векша, тунна а и лепше ушорена.

Модліме шицких заступнікох, да преширюю як найвецей часопис и да нам пошлю точни адреси тих кого нашла за предплатніка.

Шицки писма и предплату на адресу: Редакция „Думка“ часопис за младих, Раєво Село.

Издає: РНПД-о Руски Керестур. — Излази 12 пута годишње. Предплата 20.— Дин. За иностранство 1 ам. долар. Поєдини бр. 2.— Дин. — Главни уредник М. Бучко; одговорни уредник Др. С. Киш. — Штамп: Штампарија „Просвити“ у Р. Крстур. — Рукописе слати на: о. М. Бучко, жупник, Раєво Село.